

**ခွန်အဲဉ်ယုဉ်-ကညီဒီကလုာ်စာဖိုဉ်ကရ၊
လီာ်ခါဉ်သးဝဲလီာ်ခိဉ်သ့ဉ်
ကီာ်သူလု၊**

www.knuhq.org

**ခွန်အဲဉ်ယုဉ်-ကညီဒီကလုာ်စာဖိုဉ်ကရ၊ကရ၊ခိဉ်သးခိဉ်ကျါဒိဉ်စိစီမူ၊တူစုဖိအလံာ်ဟ့ဉ်ယုဉ်
ဆူ “ကညီဒီကလုာ်အမုာ်နံ၊” ပဲ၊ထီဉ် (၇၄) ဝိတဝီ**

လါထုကုာ်ထီဉ် (၁၁)သီ ၂၇၆၁ နံဉ်
လါဖှ၊တြု၊အါရံ၊(၁၁)သီ ၂၀၂၂နံဉ်

ယပု၊ကလုာ်ကညီဖိခဲလါာ်သ့ဉ်သုဇ၊၊

တနံ၊အံ၊ မှာဝဲ လါဖှ၊တြု၊အါရံ၊(၁၁)သီ, “**ကညီဒီကလုာ် အမုာ်နံ၊ - Karen National Day**” ပဲ၊ထီဉ် (၇၄) ဝိတဝီ ဒီးမုာ်နံ၊အံ၊ မှာမုာ်နံ၊ လုာ်ဒိဉ်ပု၊ဒိဉ် လါပဝဲကညီဒီတကလုာ်အဂီ၊န့ဉ် လီ၊. ဖဲလါ “**ကညီဒီကလုာ်အမုာ်နံ၊**” လုာ်ဒိဉ်ပု၊ဒိဉ်အံ၊ ယဆါဂု၊ဆါဝါဘဉ် ပပု၊ကလုာ် ကညီဖိ ခဲလါာ် လါကဝဲလီာ်ပ၊ယာ်သကိး ကညီကလုာ် အတါယုဉ်ဖိး ဒီးကညီကလုာ် အသူးအသ့ဉ် လါကပီ၊အဂု၊ကတါ၊ ဒီးအိဉ်လါပု၊ဒီးကညီကလုာ်အသးသဟီဉ်န့ဉ်တက့၊.

ယပု၊ကလုာ်ကညီဖိခဲလါာ်သ့ဉ်သုဇ၊၊

ပပု၊ကလုာ်န့ဉ် မှာပု၊တကလုာ်လါ အိဉ်လါပု၊ဒီးပု၊တကလုာ်အက့၊အဂီ၊ ဒ်အမုာ် ကလုာ် အတါစံဉ်စိ၊တဲစိ၊ လံာ်လဲာ်, ကျိာ်, အလုာ်လါထုသနူ ဒီးအတါဆဲးတါလါ လါဟ်ဖျါထီဉ်ဝဲလါ ပမုာ်ပု၊ကလုာ်တကလုာ်န့ဉ်လီ၊. ဒ်န့ဉ်အသိး, ပမုာ်ပု၊တကလုာ် လါအဲဉ်တါမုာ်တါခုဉ်, အိဉ်ကစု အိဉ်ကစု ဒီးကျဲးစါးအိဉ်ယုဉ်ဖိး ဒီးကလုာ်အဂု၊အဂါ လါဘဉ်ထွဲဒီးပု၊တဖဉ်န့ဉ်လီ၊. ပတမုာ် ပု၊တကလုာ်လါအဲဉ်တါအ့ဉ်လိာ်ဆိးက့ဒီးအဲဉ်တါစုဆူဉ်ခိဉ်တကးအတါမ၊တဖဉ်ဘဉ်.

အယိ, ဖဲပပု၊ကလုာ်တဖဉ် ဘဉ်က့၊ဆါဉ်မဲာ်ဝဲဒီး တါမ၊နု၊မ၊ယဉ် လါကျဲအါဘိ အဆါ ကတီ၊န့ဉ် သူးအသး တဆိဝံ၊တဆိ တု၊ဘဉ်အိဉ်က့၊ဝဲလါ ကစါခံကလိလိ၊ ဒီး တု၊လါ ပိဉ်လဲဉ် နံ၊တဖဉ်လီ၊. သနာ်က့, စးထီဉ်လါ ကညီကလုာ်ဒီးန့ဉ်ဘဉ်ဝဲ တါက့ဉ်ဘဉ်က့ဉ်သ့, တါမ၊လိမ၊ဒီး ဒီးတါသ့ဉ်ညါနံ၊ပါ၊ အါထီဉ်တစုန့ဉ် သ့ဉ်ညါနံ၊ပါ၊အါထီဉ်ဝဲဒ်လါ တါဘဉ်က့၊ဆါဉ်မဲာ်တဖဉ် အံ၊န့ဉ် ပဟးဆဲးအီ၊တသ့ဘဉ်. မ့မုာ်တခီ, ပကဘဉ်အိဉ်မူသယဲ၊ဒီး ပု၊ကလုာ်အဂါတဖဉ်, ဒီးတ ကတီ၊ယိ ပကဘဉ်ဂဲ၊လိာ်မ၊နု၊ တါထဲသိးတု၊သိး ဒီးတါခွဲးတါယာ် လါအကြါးဝဲဘဉ်ဝဲဒီးပု၊ တဖဉ်န့ဉ်လီ၊. ကညီဖိတဖဉ် အမဲာ်ကပီ၊ထီဉ်ဝဲလါ ကညီဖိအတါယုဉ်ဖိးဒီးတါဟ်ဖိုဉ် မ၊သကိး လါကညီကလုာ်တါစံဉ်ညိဉ်ပ၊လီ၊သးခွဲးယာ်ဒီးကညီကလုာ်အတါလဲ၊ထီဉ်လဲ၊ထီအဂီ၊န့ဉ်လီ၊.

လၢတၢ်ပညိၣ်ကွၢ်စိ ဒ်သိးအံၤအယံၤ ကညီဖိတဖၣ် အတၢ်ယုၤတၢ်ဖိးန့ၣ် ဂ့ၤထီၣ်အါထီၣ်ဝဲ တဆိ ဘၣ်တဆိ ဒီးကရၢကရိထီၣ်ဝဲ ကညီကလုာ် အတၢ်ကရၢကရိတဖၣ် လၢကညီတဝါအပူၤန့ၣ်လီၤ. အယံၤ ၈ (၁၈၈၁)န့ၣ် “**ကညီဒီကလုာ်ကရၢ**” (Karen National Association - KNA) ဘၣ်တၢ်ကရၢ ကရိဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤ, ဒီးကရၢအံၤ မ့ၢ်ကညီဒီကလုာ် အတၢ်ကရၢကရိ အဆိကတၢ် လၢကညီ ကလုာ်အတၢ်စံၣ်စိၤတဲၤစိၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

ယပုၤကလုာ်ကညီဖိခဲလၢာ်သ့ၣ်သုၤ,

တၢ်ဂဲၤလိာ်တဖၣ်အံၤ ကဆူၣ်ထီၣ် ဒီးတၢ်ဟံၣ်ဖိၣ်မၤသကိးကဂ့ၤထီၣ်အဂီၢ်, တၢ်ကိး “**ကညီ ဒီကလုာ်အတၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖးဒိၣ်**” ဒီးဖဲလၢဖုၤတြူၤအါရံၣ် (၅)သီ, ၁၉၄၇ နံၣ်န့ၣ် တၢ်ကရၢ ကရိထီၣ် **ခ့ၣ်အဲၣ်ယုၣ်-ကညီဒီကလုာ်စၢဖိၣ်ကရၢ(KNU)**လၢကတီၢ်ခိၣ်ရိၣ်ခဲဝဲကညီဒီတကလုာ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကညီကလုာ် အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ် အသဟီၣ် ဆူၣ်ထီၣ်ဝဲကွၢ်ကွၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒ် **ခ့ၣ်အဲၣ်ယုၣ်-ကညီ ဒီကလုာ်စၢဖိၣ်ကရၢ** အတၢ်တီၢ်ခိၣ်ရိၣ်ခဲအသိး, ဖဲ ၁၉၄၈, လၢဖုၤတြူၤအါရံၣ် (၁၁) သီန့ၣ် ကညီ ကလုာ် အနီၣ်ဂံၢ်(၄) ကလီၢ်ဘျဲၣ် ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ကညီဒီကလုာ် အတၢ်ပညိၣ်ကွၢ်စိ ခိဖျိတၢ်ကိးသတြီ အတၢ်ကွဲး(၄)ထံၣ်လၢအမ့ၢ်ဝဲ,

- (၁) ဟ့ၣ်ကညီကီၢ်တဘျီယီ
- (၂) ကညီတဘးပယီၤတဘးဒုးန့ၣ်ခဲအံၤ
- (၃) ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤတၢ်ဒုးတၢ်ယၤပတသးလီၤဘၣ်
- (၄) ကလုာ်တၢ်သဘံၣ်ဘျဲၣ်ပတသးလီၤဘၣ်,

ဒီးယုၤထီၣ်ဝဲ တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၤလီၤသးခွဲးယၢ်, တၢ်ထဲသိးတုၤသိး, တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ် ဒီး တၢ်အိၣ်မူ သကိးလၢတၢ်သ့ၣ်ညါဟံၣ်ကဲလိာ်သးလၢကီၢ်စၢဖိၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်သ့ၣ်နီၣ်မၤလၢကပီၤကညီဖိတဖၣ် အတၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အသးဒီးကညီဒီကလုာ်အတၢ် ပညိၣ်ကွၢ်စိအံၤအဂီၢ် ဖဲ **ကီၢ်သူၤလုၤခိကရဲးအဆိကတၢ်တဘျီ** လၢအဘၣ်တၢ်မၤအီၤဖဲ(၁၉၅၃), လၢ နိၣ်ဝုဘၢၤ (၂၃)သီ တုၤ(၂၅) သီန့ၣ် တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်က့ၤ လၢဖုၤတြူၤအါရံၣ် (၁၁) သီ ဒ်အမ့ၢ် **ကညီဒီကလုာ်အမ့ၢ်နံၤ** (Karen National Day) န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်, မ့ၢ်မ့ၢ် ကညီဖိအတၢ်မုာ်လၢကွၢ်စိ လၢတၢ်ကသ့ၣ်ထီၣ်ဝဲဒ်ဒဲးဒဲးဒ်ခိၣ်ကရၢစံၣ်ကီၢ်စၢဖိၣ်လၢအိၣ်ဒီးတၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၤလီၤသးခွဲးယၢ်, တၢ်ထဲသိးတုၤသိး, တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ် ဒီးတၢ်သ့ၣ်ညါဟံၣ်ကဲလိာ်သးတဖၣ်န့ၣ် တုၤမုာ်မဆါတနံၤအံၤ အက့ၢ်အဂီၢ် တအိၣ်ဖျါထီၣ်ဒဲးဘၣ်. ကီၢ်စၢဖိၣ် အမ့ၢ်အတီ လၢအိၣ်ဒီးတၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၤလီၤသးခွဲးယၢ် ဒီးတၢ်ထဲသိးတုၤသိးန့ၣ်လုၤတက့ၤတအိၣ်ဖျါထီၣ်ဒဲးဘၣ်.

ယပုၤကလုာ်ကညီဖိခဲလၢာ်သ့ၣ်သုၤ,

ခိဖျိလၢ တၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကး ဒီးတၢ်မၤသံမၤဝီတဖၣ် အိၣ်ထီၣ်ဝဲအယံၤ လၢတၢ်မၤလၢပုၤ ကညီဖိတဖၣ် အတၢ်ပညိၣ်ကွၢ်စိအဂီၢ် ကညီဖိတဖၣ် ဘၣ်ဂၤလီၤက့ၤ အထံၣ်ဂၤကီၢ်သဲး ဒီး အပုၤ ကလုာ် လၢတၢ်ဒုးပၢ်ဆါအကျဲန့ၣ်ယံာ်တ့ၢ်ဝဲ အနံၣ်(၇၀)ဘျဲၣ်လံန့ၣ်လီၤ. သန့က့ၤ,တၢ်ဒုးပၢ်ဆါ အကျဲအံၤ တမ့ၢ်ကျဲလၢ ပသးအိၣ်ယုထၢတ့ၢ်အီၤဘၣ်. ပအိၣ်ဒီး တၢ်လဲၤခိဖျိ ဒီးပသ့ၣ်ညါလၢ စုကဝဲၤတၢ်ပၢ်ဆါ ဒီးတၢ်ဒုးလိာ်ယၤလိာ်သးလၢ ပုၤလၢအိၣ်ဝဲ လၢထံကီၢ်တဘျီယီအပူၤန့ၣ်

တမ္းထံရူကီသဲး အတံးဆဲး လာခံကတံးဘၣ်. အယံ, ပဲၤလိာ်တၢ်အီၤ လာပကဒီးန့ၣ်ဘၣ်က့ၤ ပတၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်ခွဲးယၢ်တဖၣ် လာထံရူကီသဲးအကျဲ ခိးလာတၢ်တီတၢ်တြၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်, ပုၤလာပတၢ် တစီၤဘၣ်တစီၤန့ၣ် တအိၣ်ဒီး ထံရူကီသဲး တၢ်သးအိၣ် ဒီးထံရူကီသဲး တၢ်သ့ၣ်တီ သးရၤဘၣ်. တမံၤဂ့ၤတမံၤဂ့ၤန့ၣ် ပကဘၣ်ဝဲၣ်ထံနီၤဖး တၢ်အိၣ်သးဝးဝး ဒီးယုထာ ပထံရူကီသဲး အကျဲ တုၤပမၤလာပုၤပပုၤကလုာ်အတၢ်မုၢ်လၢ်ကွၢ်စိလၢထီၣ်ပုၤထီၣ်ဝဲတစုန့ၣ်လီၤ.

ပကအိၣ်မူဘၣ် လာတၢ်စံၣ်ညီၣ်ပာလီၤသး, လာတၢ်ထဲသိးတုၤသိးဒီးလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ပပုၤ ကလုာ်အဂီၢ် ကျဲအိၣ်ဝဲအါဘိ လာပကဘၣ်ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါအီၤ ဒီးဂဲၤလိာ်သကိးအီၤန့ၣ်လီၤ. ပပုၤ ကလုာ် ကညီဖိကိးဂၤဒဲး လာအသန့ၣ် ဒီးလာအလီၢ်အကျဲဒုၣ်ဝဲန့ၣ် ကဘၣ်ဂဲၤလိာ် ဒီးကျဲးစး မၤထီၣ်မၤထီၣ်ပပုၤကလုာ် အတၢ်အိၣ်မူ အပတီၢ်တဖၣ်လီၤ. တၢ်ပာ်ဒုၣ်ပာ်ကမၢ်လိာ်သး ကဒဲကဒဲ န့ၣ် တမ့ၢ် တၢ်မၤထီၣ်မၤထီၣ်လိာ်ပသးဘၣ်. ဒိဖျိလၢ တၢ်မၤလာပုၤ ကညီကလုာ် အတၢ်မိၣ်န့ၣ်သးလီ နီၢ်နီၢ်န့ၣ် ပပုၤကလုာ် ကညီဖိတဖၣ် ပကဘၣ်ကွဲးသကိး ပတၢ်စံၣ်စိၤတဲစိၤန့ၣ်လီၤ. ပဝဲကညီဖိ တဖၣ် ပကဘၣ်သ့ၣ်ပာ်ကဖၢလၢပသး လာကညီကလုာ် အတၢ်စံၣ်စိၤတဲစိၤ အိၣ်ဖျါထီၣ်တုၤဝဲလၢ ကညီဖိတဖၣ်န့ၣ်တမ့ၢ်ပုၤတကလုာ်လာအိၣ်ဒီးသးလၢတူၢ်ယၣ်အသး လာတၢ်ဆိၣ်တၢ်မၤန့ၣ်အယံ ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ယပုၤကလုာ်ကညီဖိခဲလၢ်သ့ၣ်သ့ၣ်,

လာခံကတံး ဝဲ **“ကညီဖိကလုာ်အမုၢ်န့ၣ်”** အံၤ ယသးအိၣ် ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါ ကညီဖိ ခဲလၢ် လၢတနံၤအံၤ ဒီးဆူညါန့ၣ် မ်ပကဟံးယၢ် ဒီးပာ်ဖျါထီၣ် ပပုၤကလုာ်ကညီဖိ အတၢ်စံၣ်စိၤတဲစိၤ, ကလုာ်အကွၢ်အဂီၢ်, အသူးအသ့ၣ်လၢကပီၤဒီး ပတၢ်မ့ၢ်တၢ်နီၢ်နီၢ်တဖၣ်ယုယုဖိးဖိးဒ်လၢ ၁၉၄၈ နံၣ် လၢဖုၤတြုၤအါရံၤ (၁၁) သီအနံၤန့ၣ်တက့ၢ်. ပကဂဲၤလိာ်သကိး ပဝဲလာပုၤကလုာ် အတၢ်ခွဲး တၢ်ယၢ်, တၢ်ထဲသိးတုၤသိး ဒီးတၢ်စံၣ်ညီၣ်ပာလီၤသးခွဲးယၢ် လာတၢ်ယုတၢ်ဖိးအပူၤန့ၣ်တက့ၢ်. မ်ပကဖိၣ်လိာ်သကိးပစုဒီး ပုၤကိးကလုာ်ဒဲး ဒီးတၢ်ကရၢကရိ ကိးဖုးဒဲး လာတၢ်ဂဲၤလိာ်သ့ၣ်ထီၣ် ဖဲၣ်ဒေရၢၣ်ဒံၣ်မိၣ်ကရူၣ်စံၣ်ကီၢ်စၢ်ဖိၣ် လာထံဖိကီၢ်ဖိခဲလၢ် မုၢ်လၢ်ဆၢထံၣ်တုၤဝဲ လာပုၤကိးကလုာ် ဒဲးဒီးတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါခဲလၢ်ကအိၣ်ဝဲဒီးခွဲးယၢ်တၢ်ထဲသိးတုၤသိး, ခွဲးယၢ်တၢ်သဘူၤဒီးတၢ်စံၣ်ညီၣ် ပာလီၤသးအလာအပုၤန့ၣ်တက့ၢ်.

**ကရၢခိၣ်
ခဲၣ်အဲၣ်ယုၣ်-ကညီဖိကလုာ်စၢ်ဖိၣ်ကရၢ
လီၢ်ခါၣ်သး**